

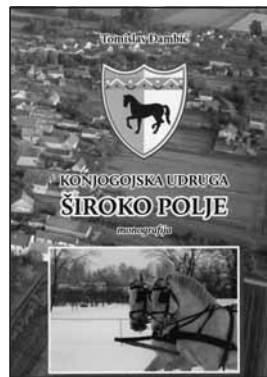
Tomislav Đambić

Konjogojska udruga Široko Polje

Široko Polje, 2013.

Iako naslov monografije „Konjogojska udruga Široko Polje“ upućuje samo na Konjogojsku udrugu, ona donosi i druge kulturno-povijesne podatke do kojih je autor uspio doći, a važni su za razvoj i opstanak sela. Riječ je o publikaciji u kojoj se jednostavno i sažeto iznosi najvažnije o predmetu knjige.

Tomislav Đambić, Širokopoljac, predsjednik Udruge, aktivan je član i sudionik raznih društvenih događanja svoga mjesta. U stvaranje ove monografije uložio je puno truda i vremena. U istraživanju koristio je razne aspekte povijesti, opće i tradicijske kulture. Knjiga je napisana jednostavno i pristupačna je prosječnom čovjeku, a namijenjena je svima onima koji žele saznati nešto više o konjima, konjogojskoj udruzi i selu Široko Polje.

Monografija se sastoji iz više poglavlja, ali tematski je možemo podijeliti na dva dijela. U prvom dijelu nailazimo na puno povijesnih podataka koji se odnose na postanak, naseljavanje i razvoj sela, na organiziranje društvenog Života i gradnju kapitalnih objekata (crkva sv. Izidora, školska zgrada, Mjesni dom...). U tom dijelu nailazimo i na značajne osobe iz svjetovnog i crkvenog Života, opisan je i seoski kirvaj kao i organiziranje društvenog Života u vrijeme i poslije Prvog i Drugog svjetskog rata. Autor je detaljno opisao i Život sela za vrijeme Domovinskog rata.

Drugi dio knjige odnosi se na Konjogojsku udrugu koja je osnovana 1937. godine u Širokom Polju i najstarija je konjogojska udruga za uzgoj lipicanaca u Đakovštini. Seljaci u Đakovštini prihvatili su organizirani uzgoj plemenitih pasmina konja, naročito lipicanaca, koji su postali zaštitni znak ovog kraja. Konj se na našim prostorima koristio za rad na njivi, pri transportu i za jahanje. Koristio se i u svečanim, svatovskim zapregama te posebnim prigodama. U vrijeme poklada saonicama, u koje su bili upregnuti konji, odlazilo se i u druga sela.

U mnogim starijim objavljenim zapisima slavonskih etnografa, a posebice u monografiji Josipa Lovretića iz 1897. godine, pronalazimo vrlo različite i iscrpne opise o načinu uzgoja konja. Navedeni autor donosi podatke o prehrani konja,

postupku uprezanja konja, opisuje različite radne, prigodne i svečane običaje vezane uz konje, potom donosi opise različitih narodnih vjerovanja, liječenja konja, pjesme, plesove, dječje igre te mnoge zanimljivosti vezane za konje. Za nešto kasnije razdoblje, tj. početak i sredinu 20. stoljeća, niz podataka o konjogojstvu Slavonije donosi veterinar dr. Marko Kadić. Uz mnogobrojne podatke o povijesnim i gospodarskim okolnostima u kojima se konjogojstvo u Slavoniji razvijalo autor donosi i čitav niz etnografskih podataka o ovoj temi.

Upravo i u mnogim poglavljima knjige koja je predmet našeg osnovnog interesa nailazimo na opširne opise tradicijskih aktivnosti vezanih uz konja i nekadašnju obradu zemlje. Tu su detaljni opisi tradicijskog oranja, sjetve, Žetve i vršidbe s povijesno-etnografskim elementima kao što su razvoj tehnike oranja od primjene drvenih plugova do pojave parnih strojeva i traktora.

Autor bilježi da su osim konja kao zaprežna stoka na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće služili i volovi. Zabilježeno je da su Zagorci koji su se u Slavoniju doseljavali prije Drugog svjetskog rata upotrebljavali krave za vuču. Sjetva se obavljala u početku ručno, da bi je kasnije zamijenila sijačica. Autor u knjizi daje i detaljan opis Žetve.

Inicijative za osnivanje Konjogojske udruge zabilježene su početkom druge polovice tridesetih godina prošlog stoljeća. U kolovozu 1936. godine Žitelji sela Širokog Polja održali su osnivačku skupštinu i uputili zamolbu za priznanje banskoj upravi Savske banovine u Zagreb. Zbog nekih formalnih razloga dozvolu tada nisu ishodili, ali uspješno osnivanje konjogojske udruge dogodilo se već sljedeće godine. Održana je Osnivačka kao i Izborna skupština, a Izvršni odbor podnosi 2. travnja 1937. zahtjev u kojem traže dodjelu jednog državnog pastuha. Udruga je brojala 39 članova. Po nekim izvorima 20 članova udruge držalo je 43 rasplodne kobile.

Donesen je i Statut Udruge sa 25 članaka. Osim osnovnih odredbi Statut je sadržavao i odredbe vezane za uzgoj konja.

Uz udruge u Širokom Polju i Vuki, pastuhe su uzgajali i udruge u Gorjanima, Punitovcima, Preslatincima i Jurjevcu.

Nakon Drugog svjetskog rata u Đakovštini se ponovo obnavlja uzgoj lipicanaca. Godine 1947. osnovana je Zemaljska pastuharna koju je vodio dr. Zvonimir Benčević koji se istakao podizanjem i unapređivanjem uzgoja slavonskih lipicanaca te obnavljanjem starih i osnivanjem novih konjogojskih udruge.

Konjogojska udruge u Širokom Polju opstala je i za vrijeme Drugog svjetskog rata. Godine 1952. Širokopoljci se pridružuju Konjogojskoj udruzi „Gorjani“.

Konjogojska udruga „Široko Polje“ ponovno je osnovana na osnivačkoj skupštini održanoj 6. svibnja 2010. godine. Ciljevi udruge su: zajednički rad na usavršavanju uzgoja konja lipicanske pasmine, organiziranje vlastitih manifestacija, nastupi u drugim mjestima u okruženju, edukacija u konjičkom sportu.

14. travnja 2012. godine održana je svečana skupština povodom 75. obljetnice osnivanja Konjogojske udruge u Širokom Polju. Naime, članovi Konjogojske udruge „Široko Polje“ tražili su dopunu statuta u kojem se KU Široko polje osnovana 6. svibnja 2010. godine poziva na nastavak djelovanja Konjogojske udruge koja je osnovana 22. kolovoza 1937. godine u Širokom Polju.

Osim ovog, povijesnog prikaza razvoja Konjogojske udruge iz Širokog polja, autor se je osvrnuo i na aktivnosti udruge danas.

Na kraju ovog osvrta na knjigu Konjogojska udruga Široko Polje treba reći da je Đambićeva monografija vrijedno i korisno djelo koje može biti poticaj novim istraživačima. Vjerujem da će knjiga imati svoje zapaženo mjesto među brojnim knjigama tiskanim u Đakovštini. Ona daje i veliki doprinos turističkoj ponudi jer je vrijedan suvenir za svakoga koji posjeti Đakovo, odnosno Široko Polje.

Branka Uzelac